

**Gratis
tannhelsetjenester
i Norge, betalt over
skatteseddelen, vil
være en kjempeviktig
investering i alle deler
av befolkningens
helse, og dermed
livskvalitet og
produktivitet.**

Svar til Trond Nedal: Vår felles helsetjeneste gir best tjenester

Dette er et debattinnlegg, som gir uttrykk for skribentens egen mening.

Trond Nedal fra Liberalistene i Møre og Romsdal kritiserer Arbeiderpartiet fordi vi ønsker å satse på vår felles helsetjeneste, med bedre og billigere tannhelsetjenester i Norge betalt over skatteseddelen.

Nedals forslag om private helseforsikringer gir urettferdige konsekvenser som spiser opp fordelene med innovasjon og effektivitet. Det er best for alle at staten på områder som helse og skole, opphever markedet for å sørge for at alle får et godt og trygt tilbud uansett lommebok og bakgrunn. Det er derfor Norge er verdens beste land å bo i som kombinerer gode levekår med høy produktivitet og innovasjon i økonomien.

Stavanger Aftenblad hadde 21. februar i år et stort oppslag om hvordan flere ble nektet å tegne livs- eller helseforsikring fordi de hadde hatt eller har en psykisk lidelse. I forsikringsordninger finner vi et prissystem der den som vanligvis har en stor helseisiko på grunn av forhold som røyking, dårlig privatøkonomi, arbeidsledighet, høy alder, overvekt, må betale mye mer for en forsikring fordi de oftere enn andre som betaler forsikring, trenger å bruke forsikringen. Kostnadene må selvfølgelig fordeles for å opprettholde forsikringsordningene.

Nedal har helt rett i at man kan se for seg flere fordeler med forsikringsordninger. Private tannhelsetilbydere som konkurrerer om kunder har sterke incentiver for å tilby et godt tilbud der kundene kommer tilbake, til en rettferdig pris. Dette sikrer vanligvis det beste tilbudet som er mulig å gi, og fungerer svært godt på de fleste andre områder av samfunnet.

Problemet med å slippe til en slik logikk på grunnleggende behov som helse, er at det får urettferdige konsekvenser. Et samfunn har de menneskene det har, og som politikere ønsker vi oss et samfunn der alle uavhengig av lommebok og tidligere sykdommer, kan få hjelp når de trenger det for å lindre lidelser, og for at befolkningen er friske og ikke ufri fra sykdommer og lidelser.

For å hindre den urettferdige fordelingen av kostnader i forsikringsordninger, etablerer staten en egen «forsikringsordning» gjennom skattefinansierte velferdstjenester der alle betaler inn, og de som trenger hjelp får hjelp. Den nordiske modellen sin globale suksess er at den kombinerer en svært konkurransedyktig og innovativ økonomi med høy likhet i befolkningen og gode levekår.

Effektivitetstapet ved at staten «ødelegger» markedskonkurransen ved å selv produsere skattefinansierte tjenester til alle, tas igjen ved at befolkningen er mer produktiv fordi den er frisk og har høy kompetanse gjennom gratis utdanning og helsetjenester. Det er svært sannsynlig at det samme paradokset vil gjelde for tannhelse slik det allerede fungerer for så mange andre områder av samfunnet. Gratis tannhelsetjenester i Norge, betalt over skatteseddelen, vil være en kjempeviktig investering i alle deler av befolkningens helse, og dermed i livskvalitet og produktivitet.

**Even A. Røed,
Storingsrepresentant Arbeiderpartiet**